

Investing in your future
Cross-border Cooperation Programme 2007-2013
Part-financed by the European Union (European
Regional Development Fund)

Bart Vermandere.

Westkans.

Westkans is een onafhankelijk studiebureau op het gebied van toegankelijkheid. Ze opereren in West-Vlaanderen. Vanuit het rijke erfgoed van onder meer Brugge bouwden ze een ruime expertise op. Ze leveren haalbaarheidsstudies, toegankelijkheidsadviezen, begeleiding op maat en eindcontroles na advies. Meer praktische informatie is terug te vinden op de website www.toegankelijkvlaanderen.be.

Universal Design.

In de lezing verwijst men expliciet naar de principes van Universal Design – Ontwerp voor Iedereen. Het toepassen van Universal Design biedt een duidelijke meerwaarde. Zowel bij nieuw ontwerp als in toepassing bij historische gebouwen. Aan de hand van goede voorbeelden wordt een beeld geschetst van diverse mogelijkheden. Ontwerpen voor iedereen maakt de toegang tot een historisch gebouw even aantrekkelijk voor de rolstoelgebruiker als de moeder met een buggy. Vanuit esthetisch oogpunt is het steeds weer zoeken naar de beste oplossing voor elke specifieke situatie.

We dragen allen vroeg of laat onmogelijkheden in ons; een toegankelijk ontwerp houdt hier rekening mee.

Toepassingen

Bij moderne architectuur is het ontwerp van een tafel zonder traditionele poten een meerwaarde voor toegankelijkheid. Het inwerken van bijvoorbeeld handgrepen, of de subtiel ingewerkte begeleidingslijnen die de looplijnen van een traphal verstevigen, betekenen een meerwaarde. Bij een eerste gebruik word je onbewust in de richting geleid.

Investing in your future
Cross-border Cooperation Programme 2007-2013
Part-financed by the European Union (European
Regional Development Fund)

Esthetiek koppelen aan functie

Er worden ontwerpen getoond die omwille van spelerei en pure esthetiek een totaal gebrek aan functie in zich dragen: een gemiste kans tot toegankelijkheid.

Open ontwerp

Bij het ontwerpen is men te vaak gewend om vanuit de basis in blokjes te denken. Pas nadien gaat men kijken of en waar er openingen moeten gecreëerd worden. Ontwerpen vanuit de vrijheid van een open ruimte waar van bij de start ingepland wordt, levert meer mogelijkheden en vergroot de kans tot toegankelijkheid. Algemeen kan een vrijer denken over vormgeven aan functies een meerwaarde leveren.

Ontwerpen voor iedereen is rekening houden met menselijke diversiteit en verandering.

Subtiel esthetisch met behoud van authenticiteit.

Gebruik maken van onzichtbare ingrepen versterkt toegankelijkheid. Authenticiteit kan zo behouden blijven. Een grote uitdaging schuilt in het subtiel en esthetisch verwerken van toegankelijkheid in het ontwerp. Ook hiervan toont Westkans vele voorbeelden.

Kettingen.

Door knelpunten te vermijden creëert men mogelijkheden. Enkele voorbeelden. Een gebouw kan nog zo goed aangepast zijn, indien het toilet ontoegankelijk is, zal dit het gebruik van het gebouw zwaar hypothekeken. Losstaande gebouwen die een binding dienen te hebben, brengt men door middel van hellingen samen. Net deze visie maakt mogelijkheden: de toegankelijkheid neemt toe. Het is belangrijk de ketting van toegankelijkheid te bewaken.

Toegankelijkheid van openbaar vervoer komt ook aan bod. Aangepaste trams, maar ook eenvoudige ingrepen die de toegang tot de tram bevorderen. Stilaan past men in de vervoersketting meer en meer aan.

Investing in your future
Cross-border Cooperation Programme 2007-2013
Part-financed by the European Union (European
Regional Development Fund)

Bijvoorbeeld doorlopende en dubbele leuningen in de stationsomgeving. De veiligheid van de reiziger is in deze belangrijk.

Publiek domein.

Op het publiek domein zijn eenvoudige ingrepen soms al voldoende om resultaat te bereiken. Door een voetpad lokaal te verhogen of een plein op te hogen hoeft men geen aparte helling te plaatsen. Creatief gebruik van materiaalverschillen (houten vlonder naadloos tussen houten en stenen constructie) kunnen looplijnen versterken.

Een aangenaam voorbeeld bij historische gebouwen betreft het Ford Napoleon in Oostende. De toegang werd er gecreëerd door een nieuw deel aan te bouwen met een helling, die door elke bezoeker gebruikt wordt.

In het Museum voor Schone Kunsten te Gent zijn de onzichtbaar aanwezige plateauliftjes een goede oplossing.

Toegankelijkheid door duidelijke informatieverlening is ook een onderwerp. Luchthavens zijn goede voorbeelden. Door een duidelijke, eenvoudige taal openen ze een onbekende omgeving voor de reiziger.

Er zijn mogelijkheden.

Goed ontwerpen én goed realiseren kan. Plannen, werfbezoek en goede productkennis zijn hierbij belangrijk.

Meer informatie kan je terug vinden op de website

www.toegankelijkgebouw.be.

Deze lezing bevat veel goede voorbeelden getoond. Je kan ze bekijken of downloaden op de website <http://www.box.net/shared/zoylevb0cv>